

Sygn. akt III AUa 495/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSO del. Joanna Baranowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2015 r. w Ł.

sprawy W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.

o przeliczenie emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 25 lutego 2014 r., sygn. akt: VIII U 3146/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 495/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 27 i 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił W. K. prawa do emerytury.

Odwołanie od tej decyzji złożył wnioskodawca, podnosząc, że wszystkie warunki do emerytury w oparciu o przepis art. 55 na dzień złożenia wniosku.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 25 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję i przyznał W. K., od 1 kwietnia 2013 r., prawo do emerytury przeliczonej w oparciu o art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ustalonej w wysokości 6 259,82 zł.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny, który Sąd Apelacyjny przyjmuje za własny:

W. K., urodzony (...), wniosek o emeryturę złożył 9 marca 2010 r. Decyzją z dnia 23 marca 2010 r. wnioskodawcy przyznano prawo do emerytury od 1 marca 2010 r., w oparciu o przepis art. 29 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wnioskodawca miał wtedy 42 lata i 1 miesiąc okresów

składkowych i rok oraz 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Wskaźnik wysokości świadczenia wyniósł 338,06% i został ograniczony do 250%. Wysokość emerytury ustalono na kwotę 4 435,03 zł. Mocą decyzji z dnia 20 września 2011 r. wypłatę emerytury wstrzymano od 1 października 2011 r. ponieważ ubezpieczony kontynuował zatrudnienie.

Z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 31 października 2011 r. organ rentowy, decyzją z dnia 23 listopada 2011 r., podjął wypłatę emerytury od 1 listopada 2011 r. (...) Banku (...) SA w W. wnioskodawca był zatrudniony w okresach: od 20 października 1998 r. do 31 października 2011 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, od 7 listopada 2011 r. do 31 stycznia 2013 r. na 2/5 etatu.

W dniu 5 marca 2013 r. odwołujący złożył kolejny wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z dnia 16 kwietnia 2013 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu, na podstawie art. 27 i 53 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury od 1 marca 2013 r. Wysokość emerytury ustalono na kwotę 5 321 zł (4.343,46 zł netto).

W dniu 25 kwietnia 2013 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury na nowych zasadach.

Hipotetyczna wysokość emerytury wnioskodawcy wyliczona na podstawie art. 26 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynosi 6 259,82 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne. Przywołał art. 55 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. W ocenie sądu odwołujący spełnił wszystkie przesłanki wynikające z ww. przepisu. Spełnił również warunki wynikające z art. 27, bowiem osiągnął w dniu 14 listopada 2012 roku powszechny wiek emerytalny, wynoszący w jego przypadku 65 lat. Ma ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Dodatkowo wnioskodawca w dniu urodzin podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, które kontynuował aż do 31 stycznia 2013 r., kiedy ostatecznie rozwiązany został stosunek pracy. Wniosek o emeryturę złożył po 31 grudnia 2008 r. Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że nie ma racji organ rentowy twierdząc, iż fakt przyznania wnioskodawcy wcześniejszej emerytury w oparciu o przepis art. 29 cytowanej ustawy wyklucza możliwość zastosowania art. 55. Przepis nie wymaga bowiem przyznania emerytury na podstawie art. 27 a jedynie spełnienia warunków do jej przyznania. Nie wymaga także aby wniosek o tę emeryturę był pierwszym wnioskiem. Fakt wcześniejszego przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury w wieku obniżonym nie wyklucza go z kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o naliczenie emerytury w oparciu o przepis art. 55. Na potwierdzenie powyższego stanowiska Sąd przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego. Zatem wnioskodawcy służy prawo naliczenia emerytury na nowych zasadach. Przyznanie zaś emerytury w wysokości tak ustalonej uzależnione jest jedynie od tego czy wysokość jej będzie wyższa od obliczonej w oparciu o art. 53 ustawy. Sąd ustalił, że tak jest w przypadku wnioskodawcy, bowiem emerytura ustalona na podstawie art. 26 wynosi 6 259,82 zł, w odróżnieniu od poprzednio naliczonej w kwocie 5 321 zł.

W związku z art. 129 ust. 1 ustawy i wobec faktu, że ubezpieczony złożył wniosek o naliczenie emerytury na nowych zasadach 25 kwietnia 2013 r., emeryturę obliczoną na podstawie art. 55 należało przyznać od 1 kwietnia 2013 r.

Apelację od wyroku złożył organ rentowy. Postawił zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyjęcie, że wnioskodawca ma prawo do przeliczenia emerytury, do której prawo zostało ustalone wg „starych zasad”, w oparciu o art. 26 ustawy. Wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Stan faktyczny w sprawie jest bezsporny, organ rentowy zakwestionował jedynie dokonaną przez Sąd Okręgowy wykładnię przepisów art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U.2013.1440 z zm.). Przypomnieć tu można, że wg tego przepisu ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 (a więc mężczyzna, który osiągnął wiek emerytalny – 65 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca spełnia warunki konieczne do zastosowania względem niego powyższej normy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oponował twierdząc, że przepis ów dotyczy wyłącznie tych osób, które spełniają warunki wynikające z art. 27 ustawy, po osiągnięciu wieku emerytalnego wynikającego z tego artykułu kontynuowały ubezpieczenie społeczne i przede wszystkim po raz pierwszy wystąpiły o świadczenie po 31 grudnia 2008 r. Innymi słowy Zakład twierdzi, że dobrodziejstwo art. 55 przysługuje wyłącznie tym, którzy wcześniej emerytury nie pobierali i dopiero występują o nią po raz pierwszy.

Tu jednak Sąd Apelacyjny nie podziela twierdzeń organu rentowego i w pełni akceptuje argumentację przedstawioną przez Sąd Okręgowy. Na jej poparcie przytoczono zresztą stanowisko jakie zajmował Sąd Najwyższy w orzeczeniach dotyczących tej kwestii. I tak w powołanym już przez Sąd pierwszej instancji wyroku z 10 lipca 2013 r. Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Zaś w wyroku z 19 marca 2014 r. (I UK 345/13) Sąd Najwyższy zaznaczył, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 27 w związku z art. 55, także i niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. W uzasadnieniu wskazano, że z przepisu art. 55 nie wynika, aby wniosek o emeryturę w powszechnym wieku musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie. Skoro na emeryturę można przechodzić kilka razy (oczywiście wówczas, gdy każdorazowo inne przesłanki będą decydowały o ziszczeniu się ryzyka emerytalnego), a emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje emerytur, to przy ograniczonym, jak postuluje to ZUS, rozumieniu art. 55 konieczne stałoby się zaznaczenie, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (o nabyciu statusu emeryta). Takiego zastrzeżenia w art. 55 nie ma, zatem wnioskować należy, że przepis ten przyznaje prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 września 2014 r. (I UK 27/14 LEX nr 1537287) zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy ma utrzymywanie przez osobę w nim określoną statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy). A status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 z zm.). Wreszcie należy zaznaczyć, że art. 55 stanowi swoistą premię dla tych ubezpieczonych, którzy pomimo ukończenia wieku emerytalnego, kontynuują podleganie ubezpieczeniu społecznemu i przez to aktywnie uczestniczą w tworzeniu funduszu. Nie powinna być ona wyłączona przez to tylko, że osoba ta złożyła wcześniej wniosek o emeryturę. Wyłączenie to nie znajduje uzasadnienia w wykładni przepisów.

Podsumowując poczynione rozważania, zgodzić się należy w pełni z Sądem Okręgowym, że prawo do obliczenia według innych zasad emerytury już nabytej w trybie art. 55 nie jest zależne od istnienia „czystego konta” emerytalnego, a więc nieskładania wcześniej wniosku o świadczenie emerytalne. Zatem nie ma, z tego punktu widzenia, znaczenia to, że uprzednio wnioskodawca pobierał świadczenie emerytalne przyznane na podstawie art. 29 ustawy. Istotne jest, że spełnił on warunki wynikające z art. 27 ustawy (otrzymał emeryturę z tego tytułu) i kontynuował ubezpieczenie. Ma

zatem prawo do zastosowania względem niego art. 55 ustawy. A emerytura ustalona w oparciu o wymieniony w tym przepisie art. 26 ustawy jest korzystniejsza.'

Mając to na względzie uznać trzeba wyrok Sądu Okręgowego za prawidłowy, a zarzut organu rentowego naruszenia przepisów prawa materialnego za bezzasadny. Skutkowało to oddaleniem apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, o czym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.